

BOGANMELDELSER

E. Schneider: INVESTERING OG RENTE. Nyt Nordisk Forlag. 1944. 147 S.

Formålet med Professor Schneiders Bog er at give en teoretisk Analyse af Principperne for Investeringsovervejelser — de saakaldte Investeringkalkyler — og endvidere at fremstille Anvendelsen af disse Principper paa en Række praktiske Problemer.

Karakteristisk for den enkelte Investering er de forventede Rækker af fremtidige Indtægter og Udgifter i hele Anlæggets Levetid. Ved Valget af den fordelagtigste Investering gælder det derfor om ved Hjælp af Rentesregning at finde den Investeringsform, som giver den højeste Kapitalværdi paa Investeringstidspunktet beregnet efter Virksomhedens Kalkulationsrentefod, d. v. s. den Rente, til hvilken Virksomheden har Penge til Raa-dighed. Drejer det sig blot om, hvorvidt en bestemt Investering er fordelagtig for en Virksomhed, undersøger man, om Investeringen har en positiv Kapitalværdi beregnet ud fra Kalkulationsrentefoden umiddelbart før Investeringen. Schneider behandler tillige andre Beregningsmaader: Sammenligning mellem den »interne« Rente, Investeringen kan ventes at afkaste, og Virksomhedens Kalkulationsrentefod samt Annuitetsmetoden, d. v. s. Sammenligning mellem de beregnede gennemsnitlige aarlige Udgifter og Indtægter. Hvilken Investeringsform, der bliver fordelagtigst, afhænger af Virksomhedens Kalkulationsrentefod. Det er naturligvis stadig de fremtidige Indtægter og Udgifter og ikke de fra Fortiden bogførte Værdier, som bliver afgørende for, hvad der giver størst Fortjeneste. Ikke alene paa Investeringstidspunktet, men ogsaa senere, naar Forudsætnin-gerne er ændrede, bliver Maalet at maksimere Virksomhedens Kapitalværdi beregnet for dennes hele fremtidige Tilværelse. Dette faar bl. a. Betydning ved Afgørelser om Fornyelse af en Maskine eller anden Del af Anlægget.

Disse Hovedlinier for Anvendelsen af Rentesregningen ved økonomiske Overvejelser er i Bogen uddybet med talrige Eksempler og Specialtilfælde. Ved Siden af de til Tider ret komplicerede Formler findes illustrerende Figurer og behageligt smaa og overskuelige Taleksempler. Man vinder jo heller ikke noget ved at faa sine Taleksempler til at se virkelige og praktiske ud ved Medtagelse af alle tænkelige Konti og Anvendelse af brudte Tal.

I det sidste Kapitel kommer Schneider ind paa Problemer, der gaar ud over den rene Rentesregnings matematiske Deduktioner. Vil man faktisk gennemføre den efter Kalkulationen mest fordelagtige Investering? Naar

BOGANMELDELSER

E. Schneider: INVESTERING OG RENTE. Nyt Nordisk Forlag. 1944. 147 S.

Formålet med Professor Schneiders Bog er at give en teoretisk Analyse af Principperne for Investeringsovervejelser — de saakaldte Investeringskalkyler — og endvidere at fremstille Anvendelsen af disse Principper paa en Række praktiske Problemer.

Karakteristisk for den enkelte Investering er de forventede Rækker af fremtidige Indtægter og Udgifter i hele Anlæggets Levetid. Ved Valget af den fordelagtigste Investering gælder det derfor om ved Hjælp af Rentesregning at finde den Investeringsform, som giver den højeste Kapitalværdi paa Investeringsstidspunktet beregnet efter Virksomhedens Kalkulationsrentefod, d. v. s. den Rente, til hvilken Virksomheden har Penge til Raa-dighed. Drejer det sig blot om, hvorvidt en bestemt Investering er fordelagtig for en Virksomhed, undersøger man, om Investeringen har en positiv Kapitalværdi beregnet ud fra Kalkulationsrentefoden umiddelbart før Investeringen. Schneider behandler tillige andre Beregningsmaader: Sammenligning mellem den »interne« Rente, Investeringen kan ventes at afkaste, og Virksomhedens Kalkulationsrentefod samt Annuitetsmetoden, d. v. s. Sammenligning mellem de beregnede gennemsnitlige aarlige Udgifter og Indtægter. Hvilken Investeringsform, der bliver fordelagtigst, afhænger af Virksomhedens Kalkulationsrentefod. Det er naturligvis stadig de fremtidige Indtægter og Udgifter og ikke de fra Fortiden bogførte Værdier, som bliver afgørende for, hvad der giver størst Fortjeneste. Ikke alene paa Investeringsstidspunktet, men ogsaa senere, naar Forudsættningerne er ændrede, bliver Maalet at maksimere Virksomhedens Kapitalværdi beregnet for dennes hele fremtidige Tilværelse. Dette faar bl. a. Betydning ved Afgørelser om Fornyelse af en Maskine eller anden Del af Anlægget.

Disse Hovedlinier for Anvendelsen af Rentesregningen ved økonomiske Overvejelser er i Bogen uddybet med talrige Eksempler og Specialtilfælde. Ved Siden af de til Tider ret komplicerede Formler findes illustrerende Figurer og behageligt smaa og overskuelige Taleksempler. Man vinder jo heller ikke noget ved at faa sine Taleksempler til at se virkelige og praktiske ud ved Medtagelse af alle tænkelige Konti og Anvendelse af brudte Tal.

I det sidste Kapitel kommer Schneider ind paa Problemer, der gaar ud over den rene Rentesregnings matematiske Deduktioner. Vil man faktisk gennemføre den efter Kalkulationen mest fordelagtige Investering? Naar

der er Usikkerhed til Stede, maa de Størrelser, der indgaar i Kalkulationen, betragtes som variable. »Imponderable Faktorer« saasom Produktets Kvalitet, Forholdet til Leverandører, sociale Hensyn og den investerendes personlige Indstilling spiller som bekendt en Rolle og modificerer paa en Maade, som det er yderst vanskeligt at give talmæssige Udtryk, Resultaterne af de opstillede Kalkyler. Hensyntagen til den større økonomiske Sammenhæng (»den generelle Interdependens«), som der tales om, kan enten bero paa, at den investerendes endelige Formaal omfatter Virkningen paa andre Personer, eller paa at Virkningen paa fjernere Kredse kan medføre en maaske vanskeligt bestemmelig Virkning tilbage paa den handlendes egen Økonomi.

Til Bogen er føjet Appendix I, »Investeringskalkylens matematiske Hjælpemidler« og Appendix II, »Tavler for de for Investeringskalkyler vigtige Størrelser«. Til umiddelbar praktisk Anvendelse burde disse Tavler formentlig være udregnede for flere Rentehøjder og helst forsynet med en kort Tekstoverskrift foruden den anvendte Renteformel. Læsning og senere Anvendelse af Bogen kunde nok ved enkelte smaa Tilføjelser være gjort lettere for Økonomer og Praktikere, som ikke har hele den højere Rentesregning paa rede Haand og ikke vil ofre den Ulejlighed at læse Bogen fra Ende til anden. Betegnelser, der mere minder om Indholdet end »Fundamentalprincip I« og II — jfr. »2. Omformulering af Fundamentalprincip I« (S. 30) vilde ogsaa gøre Bogen lettere anvendelig for Benyttede uden for de Aarhus-studerendes Kreds. Den yderst vage Ord-sammenstilling »i det hele taget« er S. 16 anvendt for at udtrykke det noget mere præcise »idet samtlige Betalinger betragtes som en Helhed«.

De nævnte Indvendinger drejer sig imidlertid kun om Smaating. Bogen giver navnlig i kort og klar Form en stor Mangfoldighed af Tilfælde inden for den økonomisk betydningsfulde Rentesregning. Den mere matematiske Side af Rentesregningen er sat i levende Forbindelse med moderne Drifts-økonomi og Nationaløkonomi. En mere dybtgaaende og samtidig lettere tilgængelig Fremstilling af Rentens Filosofi vil man stadig finde i Irving Fishers gamle Bog »The Nature of Capital and Income«. Men navnlig til praktisk Brug for Ingeniører, Økonomer eller Forretningsfolk, som ikke gaar af Vejen for en vis Mængde Renteformler, er Schneiders Bog sikkert i Dag langt mere anvendelig, bl. a. fordi den behandler en mere fuldstændig Samling af Teoriens Tilfælde.

F. Zeuthen.

J. O. Krag og P. Gersmann: KRIGSØKONOMI OG EFTERKRIGSPROBLEMER. Det danske Forlag. København 1944. 239 S.

Allerede nu tyder meget paa, at Krigsaarenes økonomiske Hændelser herhjemme vil blive gjort til Genstand for Beskrivelse og Analyse fra mange Sider. Dette skyldes ikke alene Emnets usædvanlige Karakter. Mange Bidrag til Bedømmelse af den økonomiske Situation, som nu er holdt tilbage, vil dukke op, og særlig vil en Vurdering af Krigstidens økonomiske Begivenheder danne den nødvendige Baggrund for Maal og Midler indenfor Fremtidens Politik paa det økonomiske Omraade. Det ligger ligefrem i Tiden, at man besinder sig paa, hvad der er sket, for